

De Eerste GATE Nieuwsbrief

Nu het GATE project officieel van start is gegaan is het ook tijd voor de eerste GATE nieuwsbrief. Wat voorheen de AGS nieuwsbrief was is nu omgedoopt tot de GATE nieuwsbrief en zal van nu af aan onder alle betrokkenen binnen GATE en andere geïnteresseerden binnen de GATE partners elektronisch verspreid worden. De nieuwsbrief is bedoeld voor interne communicatie binnen het GATE project maar er is geen bezwaar tegen hem verder te verspreiden. De nieuwsbrieven zullen ook op de GATE website <http://gate.gameresearch.nl> verschijnen. Het is de bedoeling dat de nieuwsbrief ongeveer maandelijks zal verschijnen.

De nieuwsbrief zal onder andere aankondigingen en verslagen van bijeenkomsten bevatten, officiële mededelingen, een agenda, en korte bijdragen over het onderzoek, de pilots, en de kennistransferprojecten die binnen GATE uitgevoerd worden. Hierbij zijn we van jullie allen afhankelijk. Stuur ons dus alsjeblieft je bijdragen. Voor adressen zie het eind van deze nieuwsbrief.

We roepen iedereen op om namen en adressen van personen die de nieuwsbrief willen/moeten ontvangen door te geven aan Rita Jansen (rita@cs.uu.nl).

Symposium

Op woensdag 21 november werd in het Louis Hartlooper Complex in Utrecht het startsymposium van GATE gehouden met als titel "Games als wetenschap". De belangstelling voor het symposium was overweldigend. Alle 208 plaatsen waren bezet en er waren nog zo'n 90 mensen die we teleur moesten stellen. Volgende keer dus een (nog) grotere zaal.

De bezoekers waren voor ongeveer 40 procent afkomstig van de partners van GATE en voor 60 procent van elders. Het was een mooie mix van onderzoekers, vertegenwoordigers van lokale en landelijk overheid en mensen uit het bedrijfsleven.

De bijeenkomst werd voorgezeten door Mark Overmars, wetenschappelijk directeur van GATE die, naast het in de gaten houden van de tijd, ook nog twee goocheltrucs vertoonde om de structuur van het GATE project toe te lichten. De bijeenkomst werd geopend door Yvonne van Rooy, voorzitter van het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht, die aangaf hoe belangrijk het onderzoek naar games in het algemeen en het GATE project in het bijzonder voor de universiteit zijn. Peter Werkhoven gaf aan waarom ook voor TNO games een belangrijk thema is en Jeroen van Mastrigt van de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht schetste hoe essentieel game design onderzoek is. Daarna gaf Martin Rem, directeur van ICTRegie aan waarom zij zo'n groot belang aan het GATE project hechten.

Vervolgens volgde een bloemlezing van thema's die binnen GATE onderzocht worden. In vogelvlucht gingen sprekers in op het ontwerp van virtuele omgevingen, navigatie- en manipulatie-technieken, natuurlijk bewegingsgedrag, nieuwe vormen van mens-machine interactie, brein-machine interfaces, de virtuele cirkel waarbinnen games wel of niet plaatsvinden, games voor communicatie tussen en met ouderen, en design methodologie.

De reacties van het publiek achteraf waren zeer enthousiast. De snelle opeenvolging van korte voordrachten werd door hen zeer gewaardeerd. De sprekers hebben fantastisch werk geleverd en hielden zich ook allen aan de beschikbare tijd. Dankzij hun inzet kunnen we terugzien op een zeer geslaagde bijeenkomst.

Schapen trekken de aandacht

door Joske Houtkamp

Het symposium "Games als wetenschap" dat werd gehouden als officiële start van GATE, heeft al snel tot zinvolle kennisuitwisseling geleid. Nico Delleman (TNO) bleek niet alleen deskundig in bewegingen van de mens maar ook in die van *ovis aries*, het schaap. Hij gaf heldere aanwijzingen hoe het gedrag van de schapen die in het programma Dijk Patrouille in de wei lopen, overtuigender en meer natuurgetrouw kan worden gevisualiseerd. Dijk Patrouille (GeoDelft) is een trainingsprogramma voor dijkwachters, dat voor onderzoek in het kader van één van de GATE-workpackages nu wordt voorzien van geluid en visuele dynamische elementen.

Bij UU en TNO-medewerkers ontstond een blatende discussie hoe schapen zich gedragen bij slecht weer. Direct is mevr. Elske Kelderman, bijna afgestudeerd als veearts bij het departement Landbouwhuisdieren (Diergeneeskunde) van de UU, gevraagd het gedrag van de virtuele schapen te becommentariëren. Zij gaf onder meer aan dat bij slecht weer schapen beschutting zoeken bij een hek of een boom, in een groep gaan staan, en hun gezicht weghouden van de regen. We hopen dat we deze wijzigingen in Dijkpatrouille kunnen laten uitvoeren, en dat de dijkwachters hiermee hun voordeel doen.

Ook andere bezoekers van het symposium bleken afgeleid door de schapen in het landschap. Volgens het Perceptual Opportunities model, dat de elementen van een virtuele omgeving karakteriseert, valt het gedrag van de schapen in de categorie "shocks": ongewenste gevolgen van het modelleren, die bij de kijker opvallen omdat ze niet passen in de context van de virtuele omgeving. Shocks vestigen aandacht op het medium zelf, en ondermijnen het gevoel van presence. De schapen zullen na aanpassing tot de categorie "sureties" (die de geloofwaardigheid van de omgeving versterken) gaan behoren. In een training als deze mogen ze geen "attractors" worden, elementen die de aandacht van de kijker trekken naar bepaalde delen van de virtuele wereld, want de dijkwachters moeten wel alert blijven op de faalmechanismen.

Voor uitleg van het Perceptual Opportunities Model zie: J. Isdale, C. Fencott, M. Heim and L. Daly, Content Design for Virtual Environments. In: K.M. Stanney, Editor, The Virtual Environment Handbook, Erlbaum, Mahwah, NJ (2002), pp. 519–532.

Voorbeeld van een perceptual shock

GATE Website

Sinds een paar weken heeft het GATE project haar eigen website. Deze is te vinden op:

<http://gate.gameresearch.nl/>

De website is nog niet compleet maar toch is er al veel informatie op te vinden. We verzoeken jullie vriendelijk om fouten en ontbrekende informatie toe te sturen naar Piet Buitendijk (pietb@cs.uu.nl). De komende maanden zal de website verder uitgebreid worden. In het bijzonder zal er een intern deel bij komen voor communicatie tussen de betrokkenen bij het project.

Trigger Happy

Het beroemde boek Trigger Happy van Steven Poole over de esthetiek van video games is tegenwoordig gratis online beschikbaar via:

<http://stevenpoole.net/blog/trigger-happier/>

Bijeenkomst over Game Engines

Omdat binnen GATE veel mensen gebruik maken van game engines en open source bibliotheken, organiseert het GATE project op woensdagmiddag 23 januari 2008 een workshop over "Game Engines". Het doel van deze workshop is om alle informatie die over game engines binnen GATE beschikbaar is te verzamelen, en om mensen die aan soortgelijke projecten werken met elkaar in contact te brengen.

De workshop zal bestaan uit een aantal (korte) presentaties van verschillende mensen die binnen GATE met game engines bezig zijn. Ook zal er tijd zijn voor discussies, het bespreken van problemen die men is tegengekomen bij het gebruik van bepaalde softwarepakketten, het identificeren van mogelijke samenwerking, enzovoorts.

U kunt zich voor de workshop inschrijven op <http://www.gameresearch.nl/game-engines.html>. De precieze locatie wordt later aan de deelnemers bekendgemaakt. Omdat het aantal deelnemers beperkt is, geldt: wie het eerst komt, die het eerst maalt!

Game research
for training and
entertainment

Agenda Intern

In deze rubriek geven we een lijst van bijeenkomsten die door GATE of haar partners georganiseerd worden. Gaarne horen we van iedereen over bijeenkomsten die jullie organiseren en die passen binnen de thematiek van GATE. Stuur deze naar rita@cs.uu.nl.

- 23 januari 2008, 13.00-17.30 uur: workshop over game engines, Universiteit Utrecht. <http://www.gameresearch.nl/game-engines.html>
- 14 maart 2008, 15.00-18.00 uur: bijeenkomst Nederlandse game onderzoekers, faculty club, Achter de Dom 7, Utrecht.
- 30 mei 2008, 15.00-18.00 uur: bijeenkomst Nederlandse game onderzoekers, faculty club, Achter de Dom 7, Utrecht.
- 14-22 juni 2008: NLGD Festival of Games, Utrecht. <http://www.nlgd.nl>.

Agenda Binnenland

In deze rubriek geven we een lijst van mogelijk interessante binnenlandse bijeenkomsten. Gaarne horen we van iedereen over bijeenkomsten die in deze lijst opgenomen moeten worden. Stuur deze naar rita@cs.uu.nl.

- 14-22 juni 2008: NLGD Festival of Games, Utrecht. <http://www.nlgd.nl>.
- 26-29 augustus 2008: Measuring Behavior 2008, 6th International Conference on Methods and Techniques in Behavioral research, Maastricht. <http://www.noldus.com/mb2008>

Agenda Buitenland

In deze rubriek geven we een lijst van mogelijk interessante buitenlandse bijeenkomsten. Gaarne horen we van iedereen over bijeenkomsten die in deze lijst opgenomen moeten worden. Stuur deze naar rita@cs.uu.nl.

- 28-31 januari 2008: HEALTHINF, International Conference on Health Informatics, Madeira, Portugal. <http://www.healthinf.org>
- 5 april 2008: Brain-Computer Interfaces for HCI and Games, One-day Workshop at CHI 2008, organized by UT-Human Media Interaction, Florence, Italy. <http://hmi.ewi.utwente.nl/chi2008/>
- 12-16 mei 2008: AAMAS'08, Autonomous Agents and Multiagent Systems, with a special track on Virtual Agents. Deadline voor de special track is 23 oktober. <http://gaips.inesc-id.pt/aamas2008>
- 9-11 juli 2008: Conference on Articulated Motion and Deformable Objects (AMDO), Mallorca, Spanje. <http://dmi.uib.es/~ugiv/AMDO2008>
- 1-3 september 2008: Eighth International Conference on Intelligent Virtual Agents (IVA-08), Tokyo, Japan. <http://research.nii.ac.jp/~iva2008/>

GATE Publiciteit

De start van het GATE project mocht op grote belangstelling van de pers rekenen. Artikelen zijn in vele kranten verschenen, bijvoorbeeld De Volkskrant en de Trouw (binnenkort), en er is een item geweest op BNR Nieuwsradio. Daarnaast verschijnen er regelmatig bijdragen in diverse tijdschriften, zoals recent in het Revalidatie Magazine.

Gaarne horen wij van jullie als iemand uit je groep in de pers verschenen is. Het is voor de verantwoording van het GATE project van groot belang dat wij een overzicht hebben van dergelijke activiteiten. Wij verzoeken jullie dus om van elke persbijdrage een kopie naar Rita Jansen te sturen. Een selectie zullen we hier in de nieuwsbrief melden.

Wij hebben een aantal factsheets gemaakt over de verschillende onderdelen van het GATE project. Deze zijn onder andere bij het afgelopen symposium aan alle deelnemers uitgereikt. Mocht je een aantal exemplaren hiervan willen ontvangen voor je eigen contacten dan kun je deze aanvragen bij Rita Jansen. Het gaat om voorlopige versies. De komende maanden zullen we deze opnieuw maken met een betere vormgeving en meer recente informatie.

Acknowledgements

De subsidievoorwaarden van het GATE project eisen dat in alle publicaties die (gedeeltelijk) uit het GATE project voortkomen een tekst van de volgende strekking wordt opgenomen:

"Dit onderzoek werd mogelijk gemaakt door het GATE project, ondersteund door de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) en het Nationaal Regieorgaan voor ICT-Onderzoek en -Innovatie (ICT Regie)."

of in het Engels:

"This research has been supported by the GATE project, funded by the Netherlands Organization for Scientific Research (NWO) and the Netherlands ICT Research and Innovation Authority (ICT Regie)."

Bedenk hierbij dat ook in het werk van medewerkers die als matching binnen het GATE project worden opgevoerd een dergelijk acknowledgement nodig is. Stuur alsjeblieft van alle publicaties een pdf versie naar Rita Jansen (rita@cs.uu.nl). Deze zijn nodig voor de verantwoording en voor het archief.

Colofon

Adres: Rita Jansen, Departement Informatica, Universiteit Utrecht, Postbus 80.089. 3508 TB Utrecht.

Redactie: Piet Buitendijk, Mark Overmars en Alma Schaafstal.

Bijdragen: graag sturen aan markov@cs.uu.nl.

Administratie: Nieuwe of vertrokken medewerkers, of wijzigingen van email adressen, graag doorgeven aan rita@cs.uu.nl.